

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІІ ВЕСІЛЬНОГО ОБРЯДУ
УКРАЇНИ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ**

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав: студент 2 курсу 13-231М групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Лапшина Маргарита Дмитрівна

Керівник: доцент Васяк В.А.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв»
Шакула Д.Ю.

Івано-Франківськ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	6
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	6
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	10
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	13
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	13
2.2. Літературно-графічний запис хореографічної постановки...	13
2.3. Сценографія.....	17
ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
ДОДАТКИ	23

ВСТУП

Актуальність проблеми. Свої звичаї та обряди має кожна нація, кожен народ, вони складаються віками і являють собою не якесь відокремлене явище народного життя, а сприйняття і відчуття світу та взаємини між людьми, втілені в рух та дію. Звичаї та обряди охоплюють різні сфери життя, вони є певним ідентифікатором народу як в сучасності так і в історичному минулому. Кожен регіон має свої певні обрядові особливості, але звичаї і мова є тими елементами, які об'єднують народ в єдину націю.

Звичаї та обряди знайшли своє відображення в народній танцювальній культурі, вони передають найбільш пряме уявлення про пластичну лексику і відіграють дуже важливу роль в хореографічному мистецтві.

Народна обрядовість повсякчас привертає увагу дослідників та науковців: етнографів, істориків, фольклористів Ю. Г. Гошка, О. І. Дей, О. Ф. Кувеньова, В. А. Маланчук, С. А. Макарчук, М. Ф. Симоненко, Г. Ю. Стельмах, Г. С. Сухобрус та ін. присвятили свої праці проблемам весільної обрядовості українців, сімейно-побутову обрядовість розкрито в монографіях В. Борисенка, Я. Вокалюка, Н. Гаврилюка, Н. Здоровеги, О. Кравець, І. Несен, П. Романюка, В. Шевченка, О. Яковлевої, а також у статтях М. Сумцова, Є. Турчина, П. Чубинського та інших. Наукові розробки К. Василенка, С. Легкої, І. Пігуляка, І. Книша Ю. Станішевського та ін. стосуються традицій українського танцю та надають можливість усвідомити його як мистецький та соціокультурний феномен.

В наш час дослідження народних звичаїв, традиції, обрядів та використання їх в хореографічному мистецтві є надзвичайно актуальним оскільки повертає до танцювальної лексичної скарбнички давно втрачені

рухи, втілює важливі риси національної культури, сприяє формуванню духовного світу особистості. Саме тому **темою** нашої кваліфікаційної роботи (проєкту) було обрано: «Національні традиції весільного обряду України в хореографічному мистецтві».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Теоретична та творча частини кваліфікаційної роботи (проєкту) створені з урахуванням освітніх та навчальних програм кафедри хореографії з дисциплін: Історія хореографічного мистецтва, Мистецтво балетмейстера, Український танець, Народно-сценічний танець, композиція і постановка танцю. Також кваліфікаційна робота (проєкт) окреслюють педагогічні та виконавські навички балетмейстера і тому безпосередньо пов'язана з темою дослідження кафедри хореографічного мистецтва ХДУ «Формування професійно-творчих здібностей майбутніх хореографів в умовах освітнього процесу ЗВО».

Мета. Дослідити впровадження української весільної обрядовості в хореографічне мистецтво. На основі дослідженого матеріалу, створити власну хореографічну композицію з окресленої теми.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- Визначитись з теоретичним матеріалом, проаналізувати та систематизувати його;
- надати змістовний та ґрунтовний виклад історико-мистецьких засад хореографічної композиції;
- зробити ідейно-тематичний аналіз хореографічної композиції;
- підібрати та надати аналіз музичному матеріалу;
- визначити архітектонічну будову твору;
- занотувати лексику рухів та комбінації твору ;
- зробити малюнки танцю в графічній таблиці твору;

- розробити оригінальну сценографію, скласти світлову партитуру твору.

Об'єкт дослідження. Українська народна обрядовість

Предмет дослідження. Український весільний обряд в хореографічному мистецтві.

Методи дослідження. Методи, якими ми користувались в роботі, були спрямовані на розв'язання завдань, поставлених для досягнення мети. Ними стали наступні методи: метод підбору, аналітичний метод, метод синтезу, метод класифікації, історичний метод.

Наукова новизна теоретичної та творчої частин кваліфікаційного проекту полягає в розкритті особливостей весільної обрядовості в різних регіонах України, в оригінальності сценічного впровадження досліджуваного матеріалу а також в розробці власної сценографії.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи доцільно використовувати як лекційний матеріал в процесі навчання майбутніх хореографів. Також вони можуть слугувати матеріалом для обговорення на позакласних заняттях в дитячих хореографічних колективах. Практична цінність творчої частини кваліфікаційної роботи (проекта) полягає в можливості використання лексики танцю в роботі з професійними та аматорськими колективами народного танцю.

Апробація результатів дослідження.

Теоретичну частину дослідження було висвітлено на засідання кафедри хореографічного мистецтва факультету Культури і мистецтв Херсонського державного університету.

Структура роботи. Теоретична частина складається зі вступу, двох основних розділів, п'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

Народні звичаї, обряди і традиції мають важливе значення для утвердження національної самосвідомості. Вони були складовою частиною повсякденного життя і відображали етнічні особливості народу. Крім цього вони мали велике значення для збереження української ідентичності, відтворення естетики, моральних цінностей українського народу. Обряди виникли ще в первісному суспільстві, довгий час вони зберігали ознаки дохристиянський вірувань, а з приходом християнства, церква довгий час використовувала традиційну обрядовість для задоволення потреб релігійного культу. Спливав час, змінювались умови життя українського народу, відповідно змінювались та трансформувались і традиції святкування. Але слід зазначити, що основний зміст та сакральний сенс обрядових дійств зберігся [20].

Народна обрядовість містить у собі елементи пісенного, хореографічного, драматичного, декоративно-ужиткового мистецтва і традиційно поділяється на дві великі групи: календарно-виробничі обряди та родинні обряди.

Календарно-виробнича обрядовість є найдавнішою і склалась ще за первісних часів, ввібравши язичницькі вірування наших предків слов'ян, вона поділялась на чотири основні цикли (зимовий, весняний, літній та осінній), і мала призначення відвернути стихійні лиха та збільшити врожайність. Ці обряди виконувались або в певно пору року (колядки, щедрівки, веснянки, русальські, купальські пісні), або під час певної праці (обжинкові, косарські обряди тощо).

Родинні обряди вміщують у собі три великі цикли, які пов'язані з біологічним циклом людини: весільний, родильно-хрестильний та поховальний, в них тісно поєдналися дії, символи, атрибути, які мали забезпечити родину щастям, багатством, захистити від злих сил. Взяття шлюбу є центральним обрядом сімейного циклу, він приводить пару до сімейного життя, до продовження людського роду. За визначенням А. П. Пономарьова: «Весільний обряд – це цикл, у якому сплелися дії, символи, словесні формули та атрибути, виникнення яких сягає різних епох із притаманними кожній з них релігійними нормами і поглядами, і цикл цей є невід'ємною складовою частиною одруження і народження нової сім'ї». Традиційно склалось так, що весільний обряд українців має чітку структуру і незалежно від регіональних відмінностей ділиться на три етапи: передвесільний, власне весільний та післявесільний. Передвесільний етап пов'язаний із здобуттям домовленості між родинами на одруження молодих, він міг тривати від одного до трьох місяців і складався з трьох – чотирьох частин (відвідування, сватання, оглядини, заручини). Власне весільний обряд тривав тиждень і в різних регіонах України починався в різний день, та зазвичай у п'ятницю. Він включає в себе безліч обрядових дійств (обряд дівич – вечора, коровайний обряд, обряд розплітання дівочої коси, обряд благословення, викупу нареченої, вінчання, тощо). Так весільні обряди були, як неписані закони, вони освячували молодят, наголошували на правильності вибору, підкреслювали, що саме ця дівчина стане вірною дружиною, а не інша. Дотримання весільної обрядовості, слідування цьому звичаєвому праву стало тією ниточкою, що з'єднала минуле і сьогодення, надала нащадкам знання про життя та побут пращурів, уявлення про моральні, етичні, естетичні погляди народу, різноманітні аспекти його життя [19].

Народна обрядовість щільно пов'язана з мистецтвом танцю, оскільки саме у первісних синкретичних обрядових дійствах і зародився танець. З моменту свого зародження, танець міцно увійшов в життя людини, виконуючи найважливіші функції. Він був природним засобом зв'язку з сакральним, виконуючи ритуальну функцію, його комунікативна функція полягає в передачі знань між людьми, ідентифіканційна функція виявлялась у вираженні в танці самого себе, або приналежності до свого племені, також танець міг слугувати грою, це експресивна його функція, а танець, як засіб зняття емоційного та фізичного навантаження виконував катарсичну функцію [4].

З плином часу, танець набув і інших значень та поступово виокремився в самостійний вид мистецтва. Крім інших видів танцю, існує танець фольклорний та сценічний, вони мають спільні риси, але й дуже різняться. Спираючись на дослідження П.Вірського, фольклорний танець визначається таким, що існував у своєму природному середовищі виконувався для себе і був проявом великих почуттів, емоцій, настрою. Фольклорний танець різних регіонів відрізнявся своїми традиційними рухами, костюмами та різними музичними ритмами. Сценічний же танець, був поставлений на професійному рівні, для виступу на сцені і перш за все був призначений для показу глядачеві, він виключає будь-які елементи експромту. Сценічний танець базується на фольклорному, який став невичерпним джерелом для професійного танцювального мистецтва [5].

Звернемося до творчих здобутків відомих хореографів, які в своїй творчості використовували весільну обрядовість українського народу, створюючи яскраві хореографічні шедеври. Одним з них є Павло Павлович Вірський, який створив хореографічну композицію «Колгоспне весілля». В основу цього танцю було покладено елементи української народної ігрової культури та унікальні весільні обряди.

Хореографічна лексика танцю насичена специфічними рухами: «перехресний крок», «крок з притупом», «буковинський приставний крок», «перемінний крок з акцентованим ударом». Номер виконується під супровід буковинської весільної мелодії. Буковинські костюми та дівочий головний убір, увінчаний високим пір'ям, стають прикрасою номера. Своєрідність творчості П.Вірського проявилась у вдалому поєднанні власної фантазії з реальними матеріалами, кожен персонаж його постановки створював специфічний образ одного з гостей, тому глядач, ніби особисто побував на сімейному святі.

Дослідженням народної хореографії, її розвитком також займався відомий український балетмейстер, Заслужений діяч мистецтв України, педагог і професор Ким Юхимович Василенко. Серед його творчих здобутків понад 220 танцювальних номерів, серед яких хореографічна постановка «Український весільний». Три частини цього танцю – сватання, загальний весільний танок та фінал, через хореографію та акторську гру повністю демонструється все весільне дійство. Танець виграє лексичним різнобарв'ям, окрім традиційних рухів Центральної України, таких як ходи, доріжки, вихляси, віртуозно виконані найрізноманітніші присядки, стрибки через пояс тощо, було використано трюкові рухи та комбінації, які добре вписались в загальне хореографічне дійство. Композиційно танок побудовано на класичних колі, напівколі, горизонтальних та вертикальних лініях, каре, та були деякі новаторські прийоми. Так вперше було використано «хрестовину», подвійні діагоналі та горизонтальні лінії.

До української весільної обрядовості в своїх хореографічних надбаннях також звертались А.Кривохижа («Поворотня»), М.Вантух («Ляльки»), А.Рехліцька («Сватання ляльок»), В.Петрик («Гуцульське весілля», «Буковинське весілля») та інші.

Дослідивши теоретичний матеріал, відмітивши особливості використання української весільної обрядовості, ми перейшли до створення власної хореографічної композиції на весільну тематику.

1.2. Ідейно-тематична основа

Тема. Український звичай заручин.

Ідея. Відтворення обряду заручин з дотриманням українських традицій.

Надзавдання. Через хореографічне мистецтво сприяти збереженню національно-культурних традицій Українського народу.

Наскрізна дія. Переживання парубка, який збирається зробити пропозицію дівчині, процес заручин та святкування.

Конфлікт. Побоювання парубка за можливу відмову дівчини, заздрісні пересуди інших дівчат, які не стали нареченими.

Видова спрямованість (вид хореографії). Народний танець.

Танцювальна форма. Хореографічна композиція (триптих).

Жанр. Побутовий танець.

Лібрето. Молодий парубок Василь палко закоханий в дівчину та не впевнений чи його почуття взаємні. Одного дня він все ж наважується зробити пропозицію і разом з іншими парубками вирушає на побачення. По дорозі хлопець показує друзям квітку, яку підготував для коханої, як символ заручин. Парубки радіють за товариша та всіляко його підбадьорюють. Дорогою хлопці зустрічають дівчат, серед них є і обраниця Василя. Молодь починає танцювати та веселитись, несподівано для всіх Василь дістає завітну квітку та простягає її любій дівчині. Вона здивувалась та дуже зраділа. Інші дівчата звісно радіють за подругу та все ж таки трохи їй заздять, оскільки кожна мріє стати нареченою. Та хлопці запевняють їх в тому, що наступного року і до них

прийдуть свати, варто лише трохи почекати. Молодь разом святкує заручини, вітаючи молоду пару.

Детальна **характеристика хореографічних образів** допомагає акторам – танцівникам усвідомити свою роль, зробити танець живим та правдивим. Ось її розробка настільки важлива.

Парубок Василь – молодий хлопець, веселий, завзятий, палко кохає дівчину та його нерішучість стає на заваді шляху до щастя. Водночас він здатен на вчинок, оскільки все ж наважується зробити пропозицію. Він романтик, про це говорить вибір способу заручитись з коханою.

Кохана дівчина Василя – молода романтична дівчина, вродлива, скромна, дружелюбна, віддана в коханні.

Дівчата та парубки уособлюють сільську молодь. Їх веселість, завзятість, винахідливість, дружність демонструють настрої та темперамент українських хлопців та дівчат.

Аналіз музичного супроводу.

Усвідомлюючи, що без знання музики, без її тісного зв'язку з танцем, не можливо створити повноцінний хореографічний номер. Ритм, темп, звучання, музичний розмір музичного твору надають танцю емоційного змісту і він повинен співпадати зі змістом хореографічним. Музика для танцю повинна бути денсантною. Танцювальній музиці притаманні певні музичні малюнки. В основі виразності музичної форми лежить квадратність, що відрізняє танцювальну музику від нетанцювальної.

Цим невеликим вступом ми підкреслили важливість знання балетмейстером музичних основ.

Для нашої хореографічної композиції ми обрали найпоширенішу форму ансамблевої гри – «троїсті музики». «Троїсті музики» набули своєї назви через кількісний склад народного інструментального

ансамблю, в який входило три учасника. Набір музичних інструментів ансамблю мав певні варіації. Найчастіше до складу входили: цимбали, скрипка, барабан; Центральній Україні притаманні скрипка, сопілка, бубон; скрипка, цимбали, бас; скрипка, цимбали, бубон; в Західній Україні до складу входили дві скрипки, бас або бубон. Розподіляючи музичні функції інструментів, першу партію (мелодія) виконує скрипка, роль гармонійної підтримки відводиться другій скрипці або цимбалам, ритм та розмір задають бубон, барабан, бас. Такі ансамблі виконували танці, марші, супроводжували спів пісень на весіллях та інших обрядових діях, також виконання музики передбачало певну частину імпровізації [21]. У хореографічній постановці ми використали народну музику Буковини, Волині та Центральної України, поєднавши її фрагменти в цілісний музичний супровід хореографічної композиції.

I частина: Лад. Мажорний

Форма. Двочастинна.

Розмір. 2/4, 4/4

Темп. Жвавий, помірний.

II частина: Лад. Мажорний

Форма. Проста.

Розмір. 4/4

Темп. Помірний

III частина: Лад. Мажорний

Форма. Проста.

Розмір. 4/4

Темп. Швидкий з прискоренням.

Загальна кількість тактів. 143 тактів.

Хронометраж (тривалість постановки). 6 хвилин.

РОЗДІЛ 2.

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

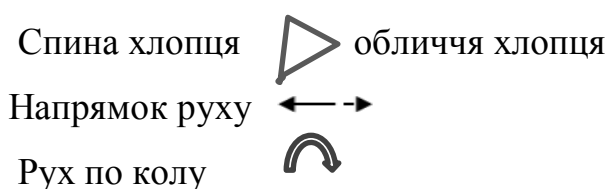
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

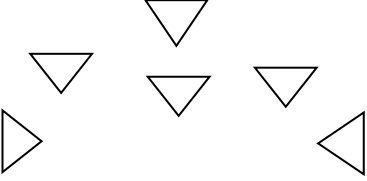
Назва частини	Зміст
Експозиція	Парубок Василь наважується зробити пропозицію коханій дівчині. Він дуже нервує, адже не знає чи відповість вона взаємністю. Разом з друзями він вирушає на побачення.
Зав'язка	Дорогою Василь сильно нервує, а хлопці всіляко підбадьорюють друга, нахваляють його вибір. Василь показує друзям символ заручин, це квітка, яку він подарує коханій.
Розвиток дії	Зустрівши дівчат, хлопці починають загравать до них, разом вони граються, сміються, розважаються.
Кульмінація	Василь все ж таки наважується сказати коханій про свої почуття. Неочікувано для всіх, він достає квітку, яку приготував як символ заручин, і дарує її своїй обраниці.
Розв'язка	Всі разом святкують заручини.

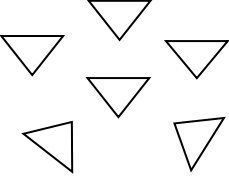
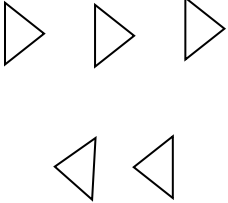
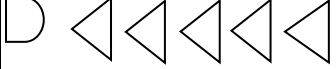
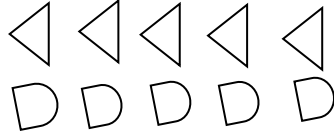
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

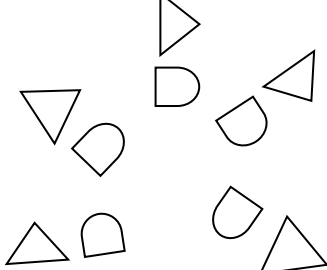
Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

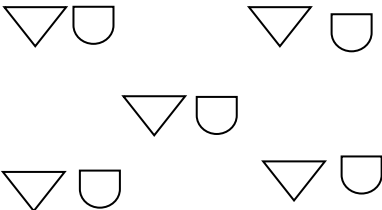
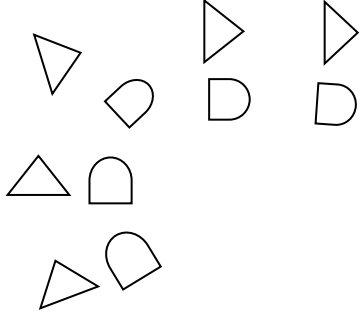
Спина дівчини - - обличчя дівчини

Архітектоника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-8 т.	З правої куліси виходить хлопець, він мімікою та жестами демонструє свої почуття. Виконує комбінації.
	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"></div>	9-12 т.	До нього приєднуються інші парубки. По черзі взаємодіють з головним героєм. Ніби підбадьорюючи його. Виконують комбінації.
Зав'язка	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>	13-21 т.	Виконують комбінації, змінюючи малюнок, імітують просування дорогою.

Розвиток дії	Зав'язка		21-27	В центрі кола головний герой. Що своїми рухами демонструє свої наміри освідчитись коханій, показує друзям, найціннішу для нього на цей момент, річ. Виконують комбінації.
	Розвиток дії		28-40	Хлопці розходяться на дві лінії, імітують рух дорогою, виконують комбінації. Потім вишикуються в одну лінію та рухаються у напрямку лівої першої куліси
	Розвиток дії		41-51	На зустріч хлопцям виходять дівчата. Хлопці просуваються спиною вперед. Виконують комбінації. Змінюють малюнки.
	Розвиток дії		52-62	Хлопці зупиняються, дівчата просуваються далі, утворюючи пари з хлопцями. Виконують комбінації.

	63-75	<p>Утворивши коло, хлопці міцно тримаються руками. Дівчата сідають на з'єднані руки. Рухаються по колу.</p>
	76-84	<p>Продовжуючи рухатись по колу, змінюють малюнок і вишикуються в дві лінії. Виконують комбінації.</p>
	85 - 125	<p>Утворивши півколо по черзі, то поодинці, то парами просуваються в центр сцени, виконують комбінації, демонструючи свої вміння.</p>
	126- 130	<p>Утворюють пари. Рухаються по колу.</p>

Культмінація		131 - 137	В центрі кола головні герої. Василь демонструє квітку. Виконують комбінації.
			138 - 143

2.3. Сценографія

Коли сцена вдало оформлена, це вже є чверть успіху вистави. Сценічне вбрання саме по собі не повинне притягувати занадто уваги, воно слугує доповненням, візуалізацією дійства.

Всі види завіс (основна завіса, арлекін, куліси, падуги, контрольна завіса, задня завіса) виконані з велюру світло коричневого кольору з золотистим відтінком. Задня завіса прикрашена двома вузькими полотнами з українським орнаментом. Між ними розташовано український вінок з квітів та два кошики з штучними польовими квітами.

Світлова партитура розписана відповідно частинам хореографічного дійства і, в нашому випадку, складається з прожекторів, які розташовані під різними кутами верхньої частини сцени. Вмикаючись в потрібний момент, вони створюють необхідну

атмосферу, роблять дійство гармонійним, що значно підсилює емоції глядача.

Ескізи костюмів. Сценічний костюм значно відрізняється від історичного, який використовували в побуті. Сценічні костюми не мають всіх елементів, а лише їх імітують. Це значною мірою полегшує костюм. Робить його зручним для танцю. Комплект наших костюмів для хлопця і дівчини в одному виконанні. Білі вишиті сорочки та синій низ (у хлопця шаровари, у дівчини спідниця), прикрашені багатоколірною вишивкою гладдю, виконаною на машинці. Взуття – чоловічі шкіряні чоботи чорного кольору, жіночі шкіряні туфлі червоного кольору. З аксесуарів – намисто.

ВИСНОВКИ

Обравши тему кваліфікаційної роботи (проєкту), ми визначили об'єкт та предмет дослідження, його мету та поставили певні завдання для її досягнення.

1. Ми підібрали теоретичний матеріал, проаналізували та систематизували його. З теорії дізнались, що обрядовість, яка складається віками, має важливе значення для утвердження національної самосвідомості, збереження національної ідентичності, відтворення естетики, моральних цінностей народу. Відображаючись в народній хореографії, звичаї та обряди напряду передають уявлення про пластичну лексику, що значно підсилює їх значення для хореографічного мистецтва. Загалом народна обрядовість вміщує в себе декоративно-прикладне мистецтво, танці, пісні, драматичні дієства і поділяється на дві групи: календарно-виробничі обряди та родинні обряди. Розробкою та дослідженням даної тематики займались провідні науковці, серед них: Ю. Г. Гошка, О. І. Дей, О. Ф. Кувеньова, В. А. Маланчук, С. А. Макарчук, М. Ф. Симоненко, Г. Ю. Стельмах, Г. С. Сухобрус В. Борисенко, Я. Вокалюк, Н. Гаврилюк, Н. Здоровега, О. Кравець, І. Несен, П. Романюк, В. Шевченко, О. Яковлева та ін. Також ми дослідили та навели приклади використання весільної обрядовості в хореографічному мистецтві.

2. Перейшовши до розробки власної хореографічної композиції, ми зробили її ідейно-тематичний аналіз, написала лібрето, розробили характеристику хореографічних образів.

3. Підібрали музичний супровід та зробили його аналіз. Визначили кількість частин, їх побудову, музичний розмір, лад та темпо-ритмічний малюнок.

4. Поділили хореографічну композицію на частини, визначивши експозицію, зав'язку, розвиток дії, кульмінацію, розв'язку. Надали короткий опис кожному елементу.

5. Розробили рухи та комбінації хореографічної композиції (додаток А).

6. Графічно зобразили малюнки танцю в графічній таблиці твору.

7. Розробили оригінальне оформлення сцени (додаток Б) та створили ескізи костюмів (додаток В).

Створена хореографічна композиція була представлена для оцінки кваліфікаційної комісії у вигляді відеозапису.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балушок В. Обряди ініціації українців та давніх слов'ян. Львів. Нью-Йорк. М. П. Коць. 1998. 216 с.
2. Борисенко В. К. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців. К.: Унісерв, 2000. 191 с.
3. Борисенко В. К. Весільні звичаї та обряди на Україні : історико-етнографічні дослідження. К., 1988.
4. Василенко К. Ю. Украинский народный танец. М.: Искусство, 1981. 168 с.
5. Вірський П. У вихорі танцю. К.: Мистецтво, 1977.
6. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Київ : Оберіг, 1993. 590 с.
7. Вудвуд І. М. З родини йде життя людини. Народознавство. Донецьк, 1998.
8. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003.
9. Дарманський П. Ф. Обряд у житті людини. К., 1974.
10. Дмитренко М. Українське весілля: стан і перспективи дослідження. Весільна обрядовість у часі та просторі : матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Одеські етнографічні читання. Одеса : КПОМД, 2010. – С. 70 – 75.
11. Здоровега Н. І. Нариси народної весільної обрядовості на Україні. К., 1974.
12. Іван Франко у спогадах сучасників. Львів, 1956.
13. Колесниченко Ю.В. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. К., Кафедра, 2012.

14. Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград, 2003.
15. Ломова М. Т. Етнографічна діяльність І.Франка. К., 1957.
16. Пархоменко М. Т. Обряди в нашому житті. К., 1988.
17. Пономарьов А. П. Сім'я і родинна обрядовість. Культура і побут населення України. навч. посібник. К., 1993. – С. 172–203.
18. Шевченко В. Т. Назви весільного обряду та його деяких елементів. Мовознавство. – 1996. – № 6. – С. 30–38.
19. В. Борисенко. Сімейна обрядовість українців ХХ початку ХХІ століття. URL:
<https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2016/borysenko.pdf>
20. Ірина Батирєва. Звичаї, обряди, святкування. URL:
<https://authenticukraine.com.ua/manners-ordinances-celebrations>
21. Л.С. Соколова. Українська народна музична творчість. URL:
<http://arts-library.com.ua/bitstream/123456789/290/1pdf>
22. Терешенко, Н.В. Ретроспектива розвитку бальної хореографії / Innovations in Science and Education: Challenges of our time»» Collection of scientific papers; 2 Issue. London: IASHE, 2017. 266 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Комбінація № 1.

1-такт: випад на правій нозі , далі soutenu за лівою ногою.

2-й такт: повторюємо рух 1 такту в іншу сторону.

3-й такт: відхід назад на півпальцях, у ліву сторону.

4-й такт: два тинка завершуючи розворотом у пари.

5- 8 такт: balancoir правою ногою з перегином тулуба.

Комбінація № 2.

1-4 такт: в парі виконуємо вистукування, поворот до лівої сторони дивлячись на партнера.

5-6 такт: хлопці та дівчата роблять комбінацію у парах по колу.

7-8 такт: боковий хід у напрямку лівої ноги.

9-12 такт: стрибок з піджатими ногами та розворот у пари.

12- 14 такти: хлопець виконує присядку, дівчина дивиться.

15-16 такти: дівчина виконує обертаси, тинки.

17- 18 такти: акторська гра.

19-20 такти: підтримка дівчат хлопцями.

Комбінація № 3.

1-2 такт: пари виконують основний хід буковинського танцю.

3-4 такт: хлопець та дівчина виконують два вальсових оберта в парі.

5-8 такт: повторити рухи 1-4 тактів.

9-10 такт: виконується підтримка, хлопець бере дівчину за талію та переставляє.

11-12 такти: хлопці виконують буковинський хід, вікрикуючи кричалки.

13-16 такти: повторення рухі 9-12 тактів.

Комбінація № 4.

1-4 такт: паробки виходять на передній план, виконуючи різні трюки.

4-8 такти: дівчата заходять у коло та роблять припадання по колу.
Комбінація № 5.

1-2 такти: дівчата розширяють круг та роблять оберти.

3-4 такти: хлопці б'ють хлопавку волинському стилі.

5-8 такти: повторення рухів 3-4 такту до іншої сторони.

Комбінація № 6.

1-2 такти: дівчата легким бігом збігаються на лінії.

3-4 такти: виконують комбінацію з обертами .

5-8 такти: у парах повертаємося на лінії.

Комбінація № 7.

1-2 такти: хлопці виконують переступання ногою до сторони и пауза.

3-4 такти: дівчата виконують переступання ногою до сторони.

5-6 такти: дівчата та хлопці стають у пари.

7-8 такти: виконують віршовочку „дивлячись один на одного.

Комбінація № 8.

1-2 такти: хлопець робить випад на коліно.

3-4 такти: дівчина виконує підскоки у волинському характері по колу.

5-6 такти: хлопець виростає з коліна.

7-8 такти: та виконує подвійний *rigouette en dedans*.

Комбінація № 9.

1-й такт: пари переходять в малюнок діагональ основним кроком.

2-й такт: хлопці роблять хлопавку, дівчата відходять назад.

3-8 такти: виконуємо рухи 1-2 такту підряд.

9-10 такти: хлопці виконують кидки ногами .

11-12 такти: дівчата роблять антураж.

13-16 такти: повторити рухи 9-12 тактів в ліву сторону.

Комбінація № 10.

1-2 такти: хлопці починають присядки .

3-4 такти: дівчата стають у півколо.

5-й такт: хлопці в парах виконують кабріолі. 6-й такт: повторюють змінюючись між собою.

7-8 такти: дівчата виходять на цент кола виконуючи комбінацію на оберти.

Комбінація № 11.

1-й такт: переступання з однієї ноги на іншу руки змінюють позиції, 1, 2 та 3.

2-такт: роблять мілкий бігунець на високих півпальцях.

3-8 такти: повторити рухи 1-2 тактів.

Комбінація № 12.

1-2 такти: дівчата повертаються до партнерів, стрибками *jete* по колу.

3-4 такти: виконують вистукування в парах.

5-6 такти: хлопець починає робити присядку перед дівчиною.

7-8 такти: дівчина обертається позаду.

9-12 такти: повертаючись один до одного беруться за талію.

13-16 такти: обертаються.

17-20 такти: виконують віршовочку, хлопець тримає за талію дівчину.

21-24 такти: повторити рухи 17-20 такту в іншу сторону.

25-28 такти: хлопець виводить дівчину на бігунець у парах

29-32 такти: хлопець підхоплює дівчину на руки та розкручує на фінальну точку.

Додаток Б

Додаток В

